

Dopisi in novice.

Deželna vlada v Zagrebu je od tistih 24.000 gl., kateri so prišli na Hervaško in Krajino od državne loterije, da se napravijo učila za revne ljudske šole, nakupila in šolam razposlala po 243 globusov, polokrogov, zemljevidov Evrope, računalov, metrični sestav (izdal herv. pedagog. knjiž. zbor) in slike za nazorni nauk (od Hermana). — Razdelila se boče bajte tudi karta trojedine kraljevine. — Tako na Hervaškem! Za šolski okraj goriški in sežanski se je nakupilo pri bukvarju gosp. Janezu Giontini-ju 24 slovenskih globusov. — Skoraj po vsih šolah imajo tam sliko Goriškega, katero je izdelal gsp. nadzornik Fr. Vodopivec, pa založil deželni zbor.

— Goriški »Glas« piše od sol to-le: Šolske zadeve prihajajo, kakor čujemo, leto za letom bolj zmešane in neugodne. Dokler so bile šole še po starem kopitu uredjene, bile so nizke šole v tesni zvezi s srednjimi.

Takrat so bile glavne ali normalne šole v prvi vrsti le pripravljavnice za srednje šole. Kdor je dobil izsred učencev četrtega razreda glavne ali normalne šole prvi klas ali še več, ta je bil sprejet brez ovir v gimnazijo ali realko, in je navadno dobro napredoval. Sedaj pa imamo ljudske šole, in v Goricí namest normalke vадnice, in nihdo ne ve, kedaj je učenec zrel za prestop na srednjo šolo. Zato nima tudi klasifikacija na ljudski šoli nobene veljave, in kedor hoče biti sprejet v srednjo šolo, mora še le prestati posebno preskušnjo. Letos je neki ta preskušnja posebno dolga in ojštra in, kakor se pozvedeva, še ni dovršena. Učitelji, pardon, profesorji srednjih šol se pritožujejo, da niso učenci, ki se oglašajo za vstop na srednjo šolo iz ljudskih šol in iz Goriške vадnice, nič za to pripravljani; da ne umejo niti nemškega niti maternega jezika.

Učitelji in profesorji Goriške vадnice pa se izgovarjajo, da oni nimajo naloge pripravljati učence za srednje šole, ampak da te imajo le služiti kot sredstvo za izobraževališče ljudskih učiteljev, in da, če hočejo učence za srednjo šolo imeti, naj si jih sami pripravljajo. Kakor se pozveda je tudi minister uka tega mnenja, ker je ukazal, da se ima osnovati poseben pripravljavni tečaj za tiste učence, ki hočejo prestopiti na srednje šole. Ta tečaj ima neki nalog, da se bodo učenci celo leto podučevali v nemškem in le v nemškem jeziku, in učili nemškega in le nemškega jezika, tako da bodo po končanem tečaju postali nemci in toraj za srednje šole sposobni. Se ve, da v tem tečaju ni nikakega koticja za materni jezik!

— »Narod« pa piše o tem kurzu to-le: Goriški dež. šolski svet v vladnem časopisu za Primorsko razglašá to-le oznanilo: »Z današnjim dnevom (15. nov.) sta se ustanovila pripravljavna razreda za učence, ki iz ljudskih žele prestopiti v srednje šole v Gorici. Za učence laškega jezika je ta razred združen s c. kr. veliko realko, za Slovence pa s c. kr. gimnazijem. — V ta razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili 9. leto in končali III. razred ljudskih šol.«

Iz Ljubljane. C. k. deželni šolski svet je v seji 15. nov. t. l. odločil za šole ljubljanske okolice naslednjo plačo: za Šempeter v Ljubljani, Šentvid, za Ig (nadučit. službo), za D. M. v Polji in Šmarijo po 600 gl.; za Verhniko (nadučit. službo) 650 gl., za Dobrovo, Ježico, Sostro, Šmartno, Brezovico, Soro, Presko, Šentjur pri Šmariji, Borovnico, Preserje, Horjul in Polhov gradec po 500 gl.; za Černuče in Šentkancijan po 450 gl.; za Kopanji in Šentjakob pri Savi po 400 gl.; za podučitelje na Igu in Verhniko po 280 gl. Šole v logaško-planinskem okraji so bile vvrstene takole: Šole v Starem tergu, v Cirknici, v Planini, v Žireh, na Blokah, v Logatcu, v Grahovem, v Begunjah, na Ucu v 3. plač. razred po 15 kr. na mesec; ljudske šole v Hotedersici, v Černem verhu, pri sv. Vidu pri Cirknici v 4. plač. razred po 10 kr. na mesec

za vsakega otroka. Plače bodo imeli: nadučitelj v Starem tergu 500 gl. in 2 učitelja po 400 gl.; nadučitelj v Cirknici 500 in drugi učitelj poprej podučitelj 400 gl.; nadučitelj v Planini 500 in drugi učitelj poprej podučitelj 400 gl.; učitelj na Blokah 500 gl.; v Grahovem, Begunjah in Črnem verhu po 450 gl.; in pri sv. Vidu pri Cirknici in v Hoterdišici po 400 gl.

V Žalni, litijskega okraja bo imel učitelj 400 gl.

V kamniškem okraji bode imel dekliski učitelj v Kamniku, potem učitelji v Komendu, v Vodicach, v Mengišu, v Dobu, v Moravčah, v Šentgothardu, in v Čemšeniku po 500 gl., učitelj v Dolu 450 gl.; učitelji na Berdu, v Blagovici, na Goričici, v Krašnji, v Šmartnem, v Spodnjem Tuhinju, v Nevljah, v Zgornjem Tuhinju, v Zalegu in v Šentvidu pri Berdu in dekliska učiteljica v Kamniku po 400 gl.; poprej podučitelja pa sedaj učitelja v Mengišu in v Moravčah po 400 gl.—V radovliškem okraji spada ljudska šola v Radovljici v 1. plač. razred po 30 kr. na mesec, šole v Saspem, v Lescah, na Dovjem in v Bledu v 3. plač. razred po 15 kr. na mesec, druge šole pa v 4. plač. razred po 10 kr. na mesec. Službe bodo: nadučitelj v Radovlici dobiva 500, drugi učitelj 400 gl., nadučitelj v Bledu 500, drugi učitelj poprej podučitelj 400, učitelj v Kropi 500; v Kamnigorici 450 gl.; učitelji v Saspem, na Jesenicah, v Breznici, v Koroški Beli, v Kranjski gori, v Ljubnem, v Lescah, na Dovjem, v Srednji vasi, v Mošnjah, v Gorjah, v Ratečah, v Begunjah, v Weissenfelsu, v Bohinski Bistrici in v Bohinski Beli po 400 gl.

V litijskem šolskem okraji bode imel učitelj v Šmartnem pri Litiji, v Zagorji, v Zatičini in v Višnjigori po 500 gl.; učitelj na Vačah, Kerki in pri sv. Križu po 450 gl.; učitelj v Dolu (Mariathal), na Polici in v Hotiču po 400 gl.; nadučitelj v Šentvidu pri Zatičini 500 gl.; in drugi učitelj poprej podučitelj 400 gl.

V kranjskem šolskem okraji bode imel učitelj v Mavčičah in Olševku po 400 gl. in učitelj v Poljanah 450 gl.

V kamniškem okraji je bil, kakor povedano 13. nov. učiteljski shod. Na dnevnem redu je bil razgovor o novi meri, v desetinkah, o vzajemnem in vsestranskem šolskem poduku.

— (Mariborsko učiteljsko izobraževališče) obiskuje — kakor se nam piše — letošnje leto 42 pripravnikov. V prvem letu jih je 16; in sicer 10 Slovencev in 6 Nemcev, v drugem letu jih je 14, 9 Slovencev in 5 Nemcev; v tretjem letu jih je 12, vsi Slovenci. — Tedaj je 31 Slovencev in 11 Nemcev. Iz tega se lahko sprevidi, kako potrebno bi bilo slovensko pripravništvo na spodnjem Štajerskem. «Nar.»

— V zlate bukve naj se zapiše ime učitelja, kateri svoje dolžnosti v šoli spoľnuje, pa vendar še najde čas, da skerbi tudi za materialno blagostanje kmečkega ljudstva. In tak učitelj, kakor beremo v »Slovincu«, je gospod J. Stöger, učitelj pri sv. Petru pri Mariboru. Osnoval je pri svoji šoli malo drevesnico in tertnico, pri kateri otrokom djansko kaže, kar jim znanstveno razlaga. Štajerska kmetijska družba mu je že lano pod pazduho segla; letos mu je gsp. dr. Mullé v imenu kmetijske družbe v nedeljo 23. t. m. javno izročil darilo in ob enem tudi diplomo uda štajerske kmetijske družbe, ko je bil poprej omenil važnost sadje in vinoreje za štajersko deželo in povzdigoval zasluge gosp. učitelja v tej vednosti.

Gosp. Stöger se potem zahvaljuje za skazano mu čast, in obeta da hoče tudi naprej tako marljivo delati. Gosp. predstojnik Flucher, tudi ud štajarske kmetijske družbe, povdarja imenitnost takega poduka in prosi naposled dr. Mullé-a, da bi podpiral pri kmetijski družbi malo početje, da bode iz malega drevesa sčasoma postalo veliko drevo.

— (Imenovanje.) Ban kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije imenoval je mnogozasluzna ljudska učitelja do sedaj na mestnej šoli u Zagrebu, gosp. Iv. Filipoviča in Ljud. Modca kot učitelja na višjej deklis-kej šoli u Zagrebu. Mi slovenski učitelji jima čestitamo k tej časti toliko bolj, ker ju poznamo kot verla národna učitelja, ki sta se tudi naših slovenskih učiteljskih zborov marljivo udeleževala. Živila!!!

— V Idriji bode 4razredna narodna šola še dalje rudniška (t. j. lastnina rudnika) in privatna. Rudniku ostaja pravica gospodarstva, imenovanje učiteljev in disciplinarne oblasti. Šolsko poslopje se bode na novo postavilo in učiteljem plače zboljšale.

— V Ptuju je bilo minuli mesec zborovanje 50 krajnih šolskih svetovalcev, katere je bil okrajni šolski svet pozval. Nadzornik Končnik jim je razlagal najpotrebnejše določbe šolskih postav.

— Ivana Miklosiča, učitelja na mariborski vadnici, je hrvatsk pedagog, književni zbor imenoval za pravega svojega uda.

— Nova šolska poslopja so postavljena v Frajhamu, v Črešnovcih in Petrovčah v slovenskem Štajerji.

— Rajhenburška šola se je kakor se nam piše — iz dvorazredne razširila v trirazredno; tretji učitelj je že voljen. — Tudi na Blanici in v Dolskem v ravno tej fari se imati šoli osnovati.

— Ljubljanski mestni zbor je v seji v srédo 26. p. m. ustanovil 4 štipendije za boge realne učence po 50 gl., ki bodo imele ime Franc-Jozefove štipendije; — dalje se je dovolilo 300 gl. iz mestne kase za obleko in obutalo ubogim šolarjem.

— *V torek 2. decembra bodo vse šole imele praznik; krajnim šolskim svetom je naročeno, da vredé svečanost tega pomemljivega dneva, 25letne vlade Njih Veličanstva.*

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem: Učiteljske službe v Budanjah, Planini pri Vipavi, na Podragi, Vremu in Postenjah do 15. decembra pri okraj. šolskem svetu v Postojni.

Premembe v učiteljskem stanu.

Na Kranjskem: Gosp. profesor Opl bo učil na moškem učiteljišču geometrično risanje in gn. Langusovo ženskem risanje na prosto roko.

— Na možko učiteljišče v Gorico pride za glavnega učitelja gosp. Janko Kersnik, dosihmal na realni gimnaziji v Rudolfovem.

— Na Štajerskem: Gosp. Franco Drnjač, podučitelj pri sv. Martinu okol. Marib. pod Vurbergom; gosp. Pavel Leitgeb, podučitelj v Konjicah; g. Voglar Janez, podučitelj v Polčanah; g. Davorin Planker, podučitelj v Frajhamu; g. Davorin Jezernik, podučitelj v Rušah; g. Koprivnik Janez, učitelj na vino-rejski šoli pri Mariboru; g. Rajbenšu, podučitelj v Selnici; g. Baumgartner, učitelj pri sv. Jurji v Slov. goricah; g. Gorjup, podučitelj pri sv. Lorencu na Koroški železnici; g. Soršak Matija, podučitelj v Rajhenbergu; g. Pugl, učitelj v Zibiki; g. Pezdevšek na Sladki gori; g. Oberski, učitelj v Lembergu.

(Slov. Učit. <)

 Listu je pridjan Kazavec št. I., 4 strani.